

**SOCIALTJÄNST- OCH ARBETSMARKNADS-
FÖRVALTNINGEN**
AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 1.6-0007/2009
SAN 2009-01-27
SID 1 (3)
2009-01-09

Handläggare: Anette Agenmark
Telefon: 08-508 25 008

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Skälig levnadsnivå för elförbrukning - yttrande över motion 2008:71

(1 bilaga)

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen över motionen 2008:71 om skälig levnadsnivå för elförbrukning.

Dag Helin

Fredrik Jurdell

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att ge socialtjänstnämnden i uppdrag att se över riktlinjerna för ekonomiskt bistånd till elkostnader då frågan är om stockholmarna idag verkligen garanteras en skälig levnadsnivå när det gäller nivån på godtagbar elförbrukning.

Förvaltningens bedömning är att det ut likställighetssynpunkt finns ett stort behov av vägledning i form av för staden gemensamma riktlinjer och att detta även gäller vägledning för bedömningen av rätten till kostnader för hushållsel. Förvaltningens bedömning är vidare att de befintliga riktlinjerna som bygger på Konsumentverkets beräkningar är ändamålsenliga som vägledning. En förutsättning är dock att riktlinjerna följs och tillämpas korrekt av användarna.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom staben vid Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat motion 2008:71 om skälig levnadsnivå för elförbrukning till Socialtjänstnämnden för yttrande senast 2009-02-15.

Ärendet

I motionen föreslår Karin Rågsjö (v) att kommunfullmäktige beslutar att ge socialtjänstnämnden i uppdrag att se över riktlinjerna för ekonomiskt bistånd till elkostnader eftersom hon frågar sig om stockholmarna idag verkligen garanteras en skälig levnadsnivå när det gäller nivån på godtagbar elförbrukning. I motionen framhålls i korthet att hushåll med försörjningsstöd inte har råd med att investera i energibesparande åtgärder i hemmet och när elkostnaderna ökar så kraftigt som de har gjort de senaste åren är det särskilt kännbart för hushåll som framförallt under längre tider tvingas leva på försörjningsstöd. Vidare anförts att Konsumentverkets beräknade medelförbrukning är en väl låg vägledande förbrukning.

Förvaltningens synpunkter

Försörjningsstöd regleras i 4 kap 3 § socialtjänstlagen och är uppdelat i en för hela riket gällande riksnorm och en del som avser rätt till ersättning för skäliga kostnader för ett antal andra behovsposter. För de kostnadsposter som ligger utanför riksnormen, dvs. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa, görs en skälighetsprövning utifrån de faktiska kostnaderna. Underlag för regeringens årliga omräkning av riksnormen i försörjningsstödet är Konsumentverkets pris- och konsumtionsundersökningar.

I samband med den senaste revideringen av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd, beslutade i kommunfullmäktige 2007-10-01, infördes på begäran från stadsdelsförvaltningarna en vägledning som hjälp att bedöma skäligheten i kostnader för hushållsel och hemförsäkring. Bakgrunden till detta var att vägledning tidigare saknats för dessa poster och det framkommit att bedömningarna om vad som kunde anses vara skäligt varierade stort mellan olika stadsdelar och mellan olika handläggare. När det gäller skäliga kostnader för boende har sedan många år försäkringskassans tabeller för genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad använts som vägledning.

Då elpriserna varierar mycket över tid och mellan leverantörer, och med tanke på att vägledningen för hushållsel skulle vara hållbar över längre tid, valdes Konsumentverkets beräkningar över medelförbrukning av hushållsel för olika hushållsstorlekar som utgångspunkt. Bedömningen gjordes att förbrukningen av hushållsel, dvs. elförbrukning exkl. förbrukning för uppvärmning och varmvatten, inte borde variera i någon större utsträckning vare sig över årtider eller på längre sikt.

Generellt gäller att riktlinjerna för ekonomiskt bistånd anger vad som kan anses vara skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. Enligt socialtjänst-

lagen ska en individuell behovsprövning alltid göras och om sakliga skäl föreligger motiverar detta avsteg från riktlinjerna.

Av riktlinjerna för hushållsel framgår mycket tydligt att den angivna medelförbrukningen endast är vägledande, dvs. en hjälp för att kunna bedöma rimligheten, och inte får ses som ett tak eller en norm. Detta innebär att en sökande inte ska få avslag på en del av kostnaden om förbrukningen överstiger beräknad genomsnittsförbrukning inom en rimlig gräns. Det innebär även att om ett hushåll har kostnader för elförbrukning som normalt inte ingår i hushållselen, t.ex. för uppvärmning som normalt ingår i hyreskostnaden, ska hänsyn tas till detta. Hänsyn vid bedömningen ska även tas om ett hushåll av andra skäl, som funktionsnedsättning eller sjukdom har behov av större elförbrukning än vad som är vanligt.

I motionen anges exempel på följderna av de nuvarande riktlinjerna. Exempelen kan enligt förvaltningens bedömning tyda på att riktlinjerna inte följs och att tillämpningen därmed blir felaktig vilket är bekymmersamt. Förutom de skriftliga anvisningarna i riktlinjerna har information även lämnats kring vad som gäller för tillämpningen i samband med utbildningar för stadens chefer och handläggare.

När det gäller den vägledande förbrukningsnivån för hushållsel har Konsumentverket under 2008 justerat sina beräkningar gällande förbrukningen av hushållsel vilket har medfört att stadens riktlinjer, i samband med övriga årliga normjusteringar, har ändrats i enlighet med detta.

Konsumentverkets siffror bygger på uppskattad genomsnittlig förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet, dvs. hushållsel. Majoriteten av hushållen som är aktuella för försörjningsstöd bor i hyreslägenhet och deras kostnader för varmvatten och uppvärmning ingår i hyreskostnaden och påverkar alltså inte deras kostnader för el.

I motionen sägs att de senaste årens kraftigt ökande elkostnader är särskilt kännbara för hushåll med försörjningsstöd. Förvaltningens uppfattning är dock att hushåll med försörjningsstöd, till skillnad mot övriga grupper som löntagare, pensionärer eller studerande, direkt får kompensation för kostnadsökningarna för el. Det beror på att det är den faktiska kostnaden som beviljas, under förutsättning att förbrukningen är rimlig. Det samma gäller även kostnadshöjningar för hyra, hemförsäkring, lokalresor och avgift till A-kassa eller fackförening dvs. de kostnadsposter som ligger utanför riksnormen.

Förvaltningens bedömning är att det finns ett stort behov av vägledning i riktlinjerna och att detta även gäller bedömningen av rätten till kostnader för hushållsel. Om vägledning saknas riskerar de sökande att få olika bedömning beroende på vem som handlägger deras ärende. Att ta utgångspunkt i förbrukningen bedömer förvaltningen vara ändamålsenligt när det gäller hushållsel. Trots att uppskattningarna är förenade med vissa svårigheter anser förvaltningen att det är rimligt att grunda sig på Konsumentverkets beräkningar, då Konsumentverket även levererar underlag för riksnormsbeloppen.

Sammanfattningsvis är alltså förvaltningens bedömning att det finns behov av vägledning för bedömningen av rätt till kostnader för hushållsel och att de befintliga riktlinjerna är ändamålsenliga som vägledning. En förutsättning är dock att de följs och tillämpas korrekt av användarna.

Bilaga: Motion av Karin Rågsjö (v) om skälig levnadsnivå för elförbrukning, 2008-10-13.